

- Μπορείς να κάνεις μια μικρή στάση εδώ; λέει ο Πέτρος.
- Γιατί ειδικά εδώ;
- Νομίζω πως αυτό το σημείο έχει ενδιαφέρον. Μια ματιά θα φίξω μόνον, δεν θ' αργήσω.

Δεν θυμάμαι πια πόσες στάσεις έχουμε κάνει στην κοιλάδα του Σαραντάπορου. Ψάχνουμε να βρούμε σημεία πρόσβασης στην κοίτη, όψεις του ποταμού που είναι αθέατες απ' το δρόμο.

ΣΤΗΝ ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΟΥ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ

ΚΕΙΜΕΝΟ : ΘΕΟΦΙΛΟΣ Δ. ΜΠΑΣΓΙΟΥΡΑΚΗΣ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ : ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΗΣ

Tα σημεία στάσης δύμως δεν είναι πάντα ιδανικά. Εκεί που στενεύει ο δρόμος, οι νταλίκες των διεθνών μεταφορών περνούν σύρριζα από δίπλα μας. Το κύμα αέρα μας ταρακουνάει φοβερά. Οι οδηγοί, ανάλογα με την εθνικότητα ή τη διάθεσή τους, άλλοτε χειρονομούν κι άλλοτε κορνάρουν, μ' αυτή την τρομερή κόρνα των μεγάλων φορτηγών, που θυμίζει απότομου πλοίουν.

- Εδώ δύμως δεν εμποδίζουμε κανέναν, λέει με ανακούφιση ο Πέτρος. Όσο θα λεπτώ, απόλαυσε τη θέα του ποταμού.

Πώς ν' απολαύσω τη θέα μες το καταμεσήμερο του Μάγ; Ο ήλιος σήμερα καίει απ' το πρωί, μ' αυτό το γνώριμο συννεφόκαμα, που υπόσχεται βροχή αλλά την αναβάλλει διαρκώς. Στο σημείο, επιπλέον, που βρισκόμαστε, κάπου κοντά στη διασταύρωση προς Πύργο, η κοιλάδα είναι κλειστή από παντού. Η άπνοια που επικρατεί επιτείνει την κουφόδραση. Ο φίλος μου, ωστόσο, φορτώνεται τον φωτογρα-

φικό του εξοπλισμό και ξεκινάει.

- Θέλω να φωτογραφίσω την καρδιά του ποταμού. Είδα μια νησίδα στη μέση. Εκεί θέλω να φτάσω.

Προσπαθώ να τον αποτρέψω. Το εγχείρημα δεν μου φαίνεται τόσο εύκολο και τα νερά είναι φουσκωμένα από τις πρόσφατες βροχές. Ο Πέτρος δύμως είναι αμετάπειστος.

- Μην ανησυχείς, θα προσέχω, λέει και εξαφανίζεται κάτω από το δύσβατο πρανές. Απομένω στον μεσημεριανό ήλιο. Άλλοτε βηματίζω πάνω-κάτω κι άλλοτε μπαίνω για λίγο στο αυτοκίνητο που καίει. Προσπαθώ να διασκεδάσω τις στιγμές της προσωρινής μου αδράνειας παρακολουθώντας τα διακριτικά των εθνικοτήτων στις πινακίδες κυκλοφορίας των φορτηγών. Είναι μια διεθνής παρέλαση από Ελλάδα, Τουρκία, Αλβανία, Βουλγαρία, Ιταλία, Γερμανία, Αυστρία, ακόμα και Ιράν. Στο σημείο που βρίσκομαι το οδόστρωμα έχει από χρόνια υποστεί μια μικρή, σχεδόν αδιόριστη καθίζηση, που ποτέ δεν έχει οριστικά

αποκατασταθεί. Όλοι ανεξαιρέτως οι οδηγοί κόβουν ταχύτητα, γνωρίζουν και τις παραμικρές λεπτομέρειες του δρόμου. Άλλα κι εγώ θα ήταν αδύνατον πια να υπολογίσω, από τα μέσα της δεκαετίας του '70 μέχρι σήμερα, πόσες φορές πέρασε από τα μάτια μου η κοιλάδα του Σαραντάπορου.

Στα πρώτα εκείνα χρόνια το οδόστρωμα ήταν πιο άγριο και στενό, με λακκούβες και παγίδες. Τα ιδιωτικά αυτοκίνητα ήταν λόγα, τα φορτηγά ελάχιστα. Ήταν μια από τις αγαπημένες μου μοναχικές διαδρομές, που μου χάριζε το προνόμιο να οδηγώ αργά, να παρακολουθώ με την ησυχία μου τη ροή του ποταμού, να σκέφτομαι απερίσπαστα. Με τα χρόνια άλλαξε η κοιλάδα, πλήθυναν τ' αυτοκίνητα. Ποτέ, ωστόσο, δεν έγινε ο συνωστισμένος και αφιλόξενος δρόμος που κάθε οδηγός παρακαλάει να τελειώσει. Ακόμα κι οι στροφές είναι φιλικές, πολύ πιο ήπιες και αραιές από τις αλλεπάλληλες στροφές που κυριαρχούν στην ανάβαση

του Βοΐου ως τον Πεντάλοφο και στην κατάβαση ως το Επταχώρι.

Κάθε φορά που παίρω την τελευταία κλειστή στροφή με την πηγούλα στο πλάι του δρόμου και μπαίνω στο Επταχώρι, νιώθω ν' αλαφώνω, φεύγει ξαφνικά από πάνω μου η ένταση, που τόση ώρα κρατούσε τα δάχτυλά μου σφιγμένα στο τιμόνι. Το Βόϊο μένει πίσω οριστικά, αρχίζει η χαλάρωση στην γλυκύτατη κοιλάδα. Το βουνό, ωστόσο, είναι υπέροχο, με ομορφιά μοναδική κάθε εποχή του χρόνου και ιδιαίτερα το φθινόπωρο. Βαλανιδιές και καπτανιές, σφενδάμια, έλατα και πεύκα κοσμούν τις ρεματιές και τα φαράγγια, τις απότομες πλαγιές του ως την κορυφή. Είναι δέντρα ωραία και υγιή, πολλά απ' αυτά αιωνόβια. Οι βαθιές τους ρίζες συγκρατούν τα χωματερά εδάφη του βουνού, που μετά τις πλούσιες βροχές και τα χιόνια του χειμώνα, γεμίζουν με υγρασία. Αυτές οι κρυφές ποσότητες νερού τροφοδοτούν κάθε χρόνο τις αναρίθμητες

Λυκόρραχη και Ζέρμα, δυο ορεινά, πέτρινα και γραφικότατα χωριά, που τις τελευταίες

πηγές, που στη συνέχεια μεταμορφώνονται σε ρυάκια και μικρορρέματα, γοργοκίνητα και ανυπόμονα να κατηφορίσουν στην κοιλάδα. Σημείο συνάντησής τους στις δυτικές καταπώσεις του Βοϊού είναι το **Επταχώρι**. Εδώ γεννιέται ο Σαραντάπορος, αρχικά ένα ρέμα ταπεινό που διασχίζει το χωριό. Η κοίτη του, σε σύγκριση με την κατοπινή του διαδοριμή είναι στενή. Ωστόσο, αν και σε βρεφική ηλικία το ποτάμι, δεν στερείται τη χαρά και υπερηφάνεια να έχει ένα γεφύρι, όπως όλοι οι υπολογίσιμοι χείμαρροι και μεγάλοι ποταμοί.

Για μερικά χιλιόμετρα μετά το χωριό, η κοίτη εξακολουθεί να είναι ταπεινή, μισοχαμένη σε στενό φαράγγι και πυκνή παραποτάμια βλάστηση. Ο Σαραντάπορος δεν εμπνέει ακόμα σεβασμό, γοργήσαρα δύμως αρχίζουν οι πρώτες ενισχύσεις του με τα νερά των ρεμάτων και ρυακιών που κατηφορίζουν απ' τα ψηλώματα της **Ζουζουνλης**, της **Χρυσής** και του **Πευκόφυτου**. Καθώς περνάνε, το ένα μετά το άλλο τα

χιλιόμετρα, το ποτάμι αλλάζει σταδιακά μορφή, δυναμώνει, γίνεται ο κυρίαρχος υδάτινος μονάρχης στην κοιλάδα. Σαν υπήκοοι που επιζητούν την εύνοιά του, σπεύδουν από κάθε χαράδρα ή ρεματιά να δηλώσουν υποταγή, ρέματα, ρυάκια, καταρράκτες και χείμαρροι, μεγάλοι ή μικροί. Καταφθάνουν από παντού, από την παλιά ερειπωμένη **Ζέρμα**, την πλούσια σε νερά **Δροσοπηγή**, την εγκαταλειμμένη **Λυκόρραχη**, την ορεινή **Αετομηλίτσα** στους πρόποδες του Γράμμου, το μακρινό **Πληκάτι** πάλι στους πρόποδες του Γράμμου, την απομονωμένη **Φουύρκα** ψηλά πάνω στο Σμόλικα. Ο Σαραντάπορος είναι πια αληθινό ποτάμι, που μπορεί να ατενίζει χωρίς καπωτερότητα τους δύο άλλους συγγενικούς του ποταμούς, τον **Βοϊδομάτη** και των **Αώο**. Κοιτάζω το δολόι μου για πολλοστή φράδα. Κοντεύει σχεδόν μια ώρα που έφυγε ο Πέτρος. Αναρωτιέμαι τι να κάνει τόση ώρα στο ποτάμι. Επιχειρώ να μιλήσω μαζί του μα το κινητό του

ΔΕΚΑΕΤΙΕΣ έΧΟΥΝ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΦΘΕΙ ΟΡΙΣΤΙΚΑ.

χτυπάει μέσα στο αυτοκίνητο.

Φτάνω ως την άκρη του απότομου πρανούς. Προσπαθώ να κατοπτεύσω την κοίτη και τις όχθες μα τα πλατανόφυλλα είναι πυκνά, μου περιορίζουν την ορατότητα. Ξαφνικά, ανάμεσα στο βουητό της ροής του ποταμού, ξεχωρίζω έναν ακανόνιστο θόρυβο, σαν να χτυπούν κροκάλες μεταξύ τους. Ταυτόχρονα σχεδόν διακρίνω τον Πέτρο χαμηλά, να ψάχνει την πορεία του μέσα στις πέτρες του αναχώματος. Κάποτε φτάνει στο επίπεδο του δρόμου, κάθιδρος, αναψυκκινισμένος, με τις φωτογραφίκες του μηχανές. Στο δεξί του χέρι κρατάει σαν στήριγμα ένα ολόισιο, κατεργασμένο ραβδί κρανιάς, που πιθανότατα ξέχασε στις όχθες κάποιος άλλος οδοιπόρος.

- Το αγαπώ πολύ αυτό το ραβδί. Χωρίς τη βοήθειά του δεν θα ιστορροπούσα στις πέτρες, θα έπεφτα μέσα στο νερό. Και βέβαια δεν θα έφτανα ποτέ στη νησίδα του ποταμού.
- Και γιατί έπρεπε να φτάσεις στη νησίδα;
- Γιατί εκεί ήμουν στο κέντρο, στην καρδιά του

Σαραντάπορου θαυμάζουμε ουσιαστικά την γενναία δωρητή γύρω φύση και την ευρύτατη κοίτη με τη ροή του ποταμού. Το εύρος της κοίτης είναι εκπληκτικό. Σε ορισμένα σημεία φτάνει τις δύο με τρεις εκατοντάδες μέτρα. Ανάμεσα στα συμπαγή καταπράσινα βουνά θυμίζει μια πελώρια λεωφόρο με γκρίζο αμμοχάλικο, που σμίλεψε στους αιώνες, κατατρώγοντας τα βουνά, η ροή του ποταμού. Μια ροή πολυτρόδωσης, άλλοτε ήρεμη και αρχοντική, σαν λίμνη και άλλοτε βουερή και ορμητική, που ψάχνει να βρει δίοδο ανάμεσα από βράχους και φαράγγια. Πολύ συχνά η ροή είναι άστατη και παιχνιδιάρικη, αρέσκεται στις διακλάδωσεις και παρεκκλίσεις. Τότε δημιουργεί νησίδες μεγάλες ή μικρές σαν κι αυτή, που λίγη ώρα πριν φιλοξένησε στο αισθαθές έδαφός της τον φίλο μου.

Η δύφα μας έχει φτάσει πλέον στα όριά της. Στη θυμητή μου έρχεται η διακλάδωση προς τον ορεινό οικισμό του Πύργου. Εκεί, αμέσως μετά τη σιδερένια γέφυρα, υπάρχει μια πηγή.

Στο δρόμο προς τον Πύργο μια ολάνθιστη κουτσουπιά παρεμβάλλει τα ζωηρά της χρώματα ανάμεσα στο θεαματικό τοπίο της κοιλάδας και των βουνών.

Γραφικό γεφυράκι πάνω από το μικροχείμαρρο του Νικάνορα, που χύνεται στον Σαραντάπορο.

Σαραντάπορον. Ένιωθα το ποτάμι να ορμάει καταπάνω μου. Ήταν μια αίσθηση αμεσότητας φοβερή, που δεν την είχα από τις όχθες. Τώρα όμως αισθάνομαι κονρασμένος και διφάω τρομερά. Δυντυχώς δεν πήνεται το νερό του ποταμού.

Ψάχνουμε επειγόντως ένα σημείο σκιερό και δροσερό. Στην κοιλάδα του Σαραντάπορου όμως τα σκιερά σημεία είναι δυσεύρετα. Αυτό οφείλεται στην γεωφυσική ιδιαιτερότητα της κοιλάδας. Είναι μια πελώρια φυσική χοάνη ανάμεσα σε βουνά με έντονο ανάγλυφο και απότομα πρανή, πυκνοδασιωμένα με βαλανιδιές, πουνγάρια και γάβρους, έλατα και πεύκα. Τα δάση αυτά αινιττύσσονται ως τις παιυφέρες της φαρδιάς κοίτης του ποταμού ή καταλήγουν πάνω από το δρόμο, χωρίς να έχουν μαζί του άμεση επαφή. Εδώ δεν περνάμε κάτω από ειδυλλιακές αφίδες που σχηματίζουν λεύκες ή πυκνά φυλλώματα αιωνόβιων πλατανιών, θέαμα γοητευτικό και αρκετά οικείο σε άλλα ποτάμια της Ελλάδας. Στην κοιλάδα του

Βγαίνουμε από το κεντρικό οδικό δίκτυο και σ' ένα λεπτό συναντάμε την πηγή.

- *Να το πρόσωπο της ευτυχίας, φωνάζει ο Πέτρος. Μια δροσερή πηγή νερού που, τη σπιγή που την έχεις ανάγκη, εμφανίζεται μπροστά σου.*

Βάζουμε πρώτα τα κεφάλια μας κάτω απ' το νερό που κατεβαίνει κρύο από τα σπλάχνα του βουνού. Μας κυριεύει αμέσως μια απεριγραπτή αίσθηση ευφορίας και δροσιάς. Υστερά πίνουμε αχόρταγα απ' αυτό το αιμόλυντο, φυσικό νερό, που σε τίποτε δεν θυμίζει τη βρύση μας στην πόλη. Είναι μια απ' αυτές τις μικρές μεγάλες χαρές του ταξιδιού στα ελληνικά βουνά, που εξακολουθούν ν' ανταμείβουν τον ταξιδιώτη με το πολυτιμότερο φυσικό αγαθό, που όλο και σπανίζει.

Μετά τον κορεσμό της δύφας σειρά έχει η πείνα. - *Έχω ακούσει, πώς αυτό το νερό είναι πολύ χωνευτικό, λέω στον Πέτρο. Τρως μισό αρνί, πίνεις, και σε τρεις ώρες ξαναπεινάς.*

- *Πόσο μάλλον εμείς, που δεν φάγαμε καθόλου*

απ' το πρωί. Δεν έχουμε βέβαια αρνί αλλά μόνον δύο σάντοντις ταπεινά.

Ξέρω πολύ καλά τα "ταπεινά" σάντοντις του Πέτρου. Είναι από μαύρο ψωμί και περιέχουν δύο είδη γραβιέρας με σαλάμι αέρος, το πιο πικάντικο και νόστιμο δυνατό. Τι να το κάνουμε το αρνί; Κάτω από τη σκιά των δέντρων, δίπλα στην πηγή, το γεύμα αυτό είναι ασύγκριτο.

Γεμίζουμε τα παγούρια μας με φρέσκο νερό και ξεκινάμε την ανάβαση για τον οικισμό του Πύργου. Η στάση στην πηγή μάς έχει αναζωογονήσει στον υπέροχα βαθμό, είμαστε δυο τελείως διαφορετικοί άνθρωποι, σαν να βρισκόμαστε στο ξεκίνημα της μέρας. Ο δρόμος ανηφορίζει με αλλεπάλληλες στροφές, μας οδηγγεί διαρκώς σε μεγαλύτερα υψόμετρα. Είναι μια πορεία αργή, μοναχική, με κίνηση ανύπαρκτη, μια ιδανική διαδρομή που μετατρέπει την αυτοκίνηση σε αληθινή απόλαυση. Η άπνοια της κοιλάδας έχει δώσει τη θέση της σ' ένα αεράκι, που όσο ανεβαίνουμε δροσίζει περισσότερο. Κάθε στροφή μάς επιφυλάσσει μια νέα εικόνα της κοιλάδας πιο θεαματική, πιο πανοραμική. Είναι μια τέλεια κάτοψη της μακρόστενης χοάνης, που στο χαμηλότερο επίπεδο της διακοσμείται με τις παραλληλες ελικοειδείς πορείες του Σαραντάπορου και του δρόμου. Στο βάθος της κοιλάδας διακόπτεται ο ορίζοντας από το περίγραμμα του Γράμμου, ενώ απέναντι μας δεσπόζει ο Σμόλικας με τα τελευταία χιόνια στην κωνική του κορυφή. Δυο στροφές πιο πάνω προβάλλει και η Τύμφη με αρκετό χιόνι ακόμα στις ανήλιαγες χαραδρώσεις της. Έχουμε την ευτυχία ν' αγναντεύουμε γύρω μας τρία από τα ψηλότερα ελληνικά βουνά στην ωραιότερη και πιο θεαματική ορεινή διαδρομή της περιοχής. Δυστυχώς, την ώρα τούτη του ζεστού απομεσήμερου, δεν είναι ευνοϊκό για φωτογράφηση το φως. - Θα επιστρέψουμε αργότερα, λέω στον Πέτρο. Προς τα νότια και δυτικά πάνει να διακρίνεται η χοάνη της κοιλάδας, χάνεται πίσω από βουνά. Εκεί, για μερικά χιλιόμετρα λοξεύει ο Σαραντάπορος, γίνεται αθέατος απ' το δρόμο. Τον ξανασυναντάμε αργότερα στη διαδρομή προς Αμάραντο. Εδώ είναι ίσως το φαρδύτερο τμήμα της κοίτης του ποταμού. Δεν είναι πια κοιλάδα αλλά μια τεράστια επίπεδη επιφάνεια στρωμένη με κροκάλες και αιμοχάλικο. Μέσα σ' αυτή τη γκρίζα απεραντούσνη χάνει τη δυνα-

μική και την ενιαία ροή του ο Σαραντάπορος, κυλάει νωχελικά και διακλαδίζεται σε μικρότερους ποταμούς. Ωστόσο, η ηρεμία αυτή είναι παροδική. Σ' ένα σημείο στενεύει απότομα η κοίτη και δίνει τη δυνατότητα στις δύο αντικριστές όχθες να ενωθούν με μια σιδερένια

γέφυρα τύπου Μπέλεϋ. Αμέσως μετά τη γέφυρα δημιουργείται ένα φαράγγι με βράχους κατακόρυφους. Η συμπεριφορά του ποταμού, έτσι όπως συμπιέζεται στον πέτρινο κλοιό, μεταβάλλεται δραματικά. Ο νηφάλιος χαρακτήρας του αποκτάει μια επιθετικότητα

Στο δρόμο προς τον Αμάραντο παρεμβάλλεται αιφνιδιαστικά ένα άγριο φαράγγι. Η κοίτη του ποταμού στενεύει, ο Σαραντάπορος χάνει τον ήπιο χαρακτήρα του, μεταβάλλεται σ' έναν υδάτινο όγκο ορμητικό και επικίνδυνο.

Αώος και Βοϊδομάτης, ενωμένοι σε πρώτο

πλάνο συναντούν τον Σαραντάπορο και με κοινή πορεία συνεχίζουν προς την Αλβανία.

Η υπέροχη Καστάνιανη, χαμένη μέσα στα υπέροχα δάση που καλύπτουν τις πλαγιές της.

πρωτόγυνωρη στην μέχρι τώρα διαδρομή. Θολό και αφρισμένο το νερό κατρακυλάει πάνω στις πέτρες με δυνατό βουητό, προσδίδοντας στον Σαραντάπορο μια όψη τρομερή.

Δεν κρατάει πολύ η οργή του ποταμού, στα Λουτρά των **Καβάσιλων** ξεθυμαίνει οριστικά. Νηφάλιος πια και φυλικός ο ποταμός διατρέχει το τελευταίο κοιμάτι της ελληνικής του διαδρομής, περνάει κάτω από τον οικισμό της **Καλόβρυσης** και την γέφυρα της **Μέρτζιανης** και φτάνει σε απόσταση αναπνοής από τη φημισμένη **Μονή της Μολυβδοσκέπαστης**. Εκεί συναντάει τα αδελφωμένα νερά του Βοϊδομάτη και του Αώου και, με κοινή πορεία τα τρία ποτάμια, χάνονται στα βάθη της Αλβανίας.

Νωρίς το απόγευμα φτάνουμε στον Πύργο. Το ελαφρό αεράκι μοιάζει αδύναμο να περιορίσει την κουφόβραση. Δεν συναντάμε ούτε ψυχή. Οι λιγοστοί κάτοικοι του ορεινού οικισμού χαλαρώνουν αυτή την ώρα στην γαλήνη των σπιτιών.

- Ωραία ώρα για ένα καφεδάκι, λέει ο Πέτρος. Πού να το βρούμε όμως σ' αυτή την ερημιά;
- Θα δοκιμάσουμε την τύχη μας στην **Καστά-**

νιανη, απαντάω.

Κατηφορίζουμε και πάλι στα βάθη της κοιλάδας. Γρήγορα λοξεύουμε προς **Καστάνιανη**, που - αυχώς - αντικατέστησε το παλιό, εύηχο όνομά της με το κοινότοπο σύγχρονο **Καστανιά**.

Ο καιρός αλλάζει, τα σύννεφα πυκνώνουν και κρύβεται ο ήλιος. Σε μια στροφή του δρόμου, αθέατη ως εκείνη τη στιγμή, προβάλλει μεγαλόπρεπη η Καστάνιανη, φωλιασμένη αμφιθεατρικά σε καταπράσινη πλαγιά. Βρίσκουμε έναν δασικό δρόμο, που μας βγάζει σ' ένα ξέφωτο με κορυφαία θέα σ' όλο το χωριό. Εδώ σταματάμε, το καφεδάκι μπορεί για λίγο να περιμένει. Πέφτουν οι πρώτες σταγόνες της βροχής. Ωστόσο ο καιρός δεν είναι σκοτεινός, που και πού διαπερνά τα σύννεφα ο ήλιος και ζέχνει ένα φως φιλτραρισμένο και απαλό σ' όλο το δάσος και στα σπίτια του χωριού.

Η βροχή σταματάει, μας δίνει τη δυνατότητα μιας μεγάλης βόλτας στον ωραίο οικισμό. Καλντερόμια, στενοσόκακα, κατηφόρες και ανηφόρες, αρχοντικά τριώροφα πετρόχτιστα, χρονολογίες του 19ου αιώνα, εκκλησία επιβλη-

τική με δίδυμο καμπαναριό και τοιχοποιία εκπληκτική, πέτρινο γεφύρι, λουλούδια και αυλές αλλά και αναρίθμητα καλώδια της παρείσακτης ΔΕΗ. Ανθρωποι πρόσχαροι μας χαιρετάνε ευγενικά. Να και το καφενεδάκι στον πρώτο δρόφο, πάνω από το Κοινοτικό Γραφείο του χωριού.

Ξεκουραζόμαστε, γαληνεύομε, μιλάμε με τους ντόπιους για την παλιά ακμή του μεγάλου αυτού χωριού, ενώς από τα πιο παραδοσιακά και ωραία μαστοροχώρια της επαρχίας της Κόνιτσας.

Το απόγευμα προχωράει, σκοτεινιάζει και πάλι ο ουρανός. Πριν βγούμε στο κεντρικό οδικό δίκτυο, φίχνουμε μια ματιά από ψηλά στην φαρδιά κοίτη του Σαραντάπορου. Είναι ακριβώς το σημείο, δύον παρεμβάλλεται μια μικρή νησίδα και αναγκάζει τη ροή του ποταμού ν' αποκτήσει σχήμα κυκλικό. Ένα αμυδρό φως πλανιέται στην ατμόσφαιρα. Για λίγες στιγμές χαιρίζει στα νερά παράξενες αποχρώσεις γαλάζιες και αισημάτιες.

Παίρνουμε αργά τον δρόμο για την Κόνιτσα. Στην διασταύρωση του Πύργου κόβω ταχύτητα

και στρίβω δεξιά.

Στον ανήφορο λοιπόν και πάλι για τον Πύργο. Σ' αυτή την ονειρεμένη διαδρομή, που έμελλε να μας χαρίσει την συναρπαστικότερη οπτική και αισθητική εμπειρία στο τελείωμα της μέρας. Ήδη από τις πρώτες στροφές κάτι δείχνει να έχει αλλάξει στην ατμόσφαιρα. Είναι το φως του δειλινού, όχι άμεσο αλλά διάχυτο παντού, που δεν καίει τους χρωματισμούς στο περιβάλλον αλλά τους αποδίδει ζεαλιστικά, με τόνους φυσικούς. Επιπλέον, μετά την απογευματινή βροχή, η φύση έχει λευτερωθεί από το πέπλο της καταχνιάς, που είχε θρονιαστεί αμετακίνητα πάνω από κοιλάδα, δάση και βουνά ως το βάθος του ορίζοντα. Ψηλά στον ουρανό φυσάει δυνατά, τα σύννεφα αλλάζουν θέση συνεχώς.

- Προμηνύονται εκπλήξεις, λέω στον Πέτρο. Άς προλάβουμε λοιπόν το ωραιότερο θεωρείο, της φύσης σ' αυτή την περιοχή.

Είναι ένα μικρό πλάτωμα του δρόμου μ' ένα μνημείο λαξευμένο σε συμπαγές κομμάτι βράχου. Η θέα είναι απαραμιλλη προς την Τύμφη

Στο δρόμο προς την Καστάνιανη, μια από τις θεαματικότερες εικόνες της ροής του Σαραντάπορου.

και τον Σμόλικα, ένα μεγάλο μέρος της κοιλάδας, τ' αντικρινά μαστοροχώρια **Γανναδιό**, **Μόλιστα** και **Μοναστήρι** και τον ορίζοντα της δύσης. Εδώ αποφασίζουμε να υποδεχτούμε το τελείωμα της μέρας. Έχει όμως ψυχράνει ο καιρός. Τυλιγόμαστε στα μπουφάν, καθόμαστε στο πέτρινο πεζούλι και αγναντεύουμε. Ο αέρας φέρνει στ' αντιά μας γλυκό ήχο κουδουνιών. Είναι από το μικρό κοπάδι κατσικιών, που δυο στροφές χαμηλότερα διέσχιζε το δρόμο. Ξαφνικά εμφανίζεται μπροστά μας ο νεαρός βοσκός. Δεν ήρθε από το δρόμο αλλά ανηφόρισε κάθετα, απ' την απότομη πλαγιά. Παίρνει μια-δυο ανάσες να διώξει το λαχάνισμα και μας ζητάει με ξενική προφορά να του δώσουμε φωτιά.

- *Έχασα τον αναπτήρα έχω πολλή ώρα να καπνίσω.* Του δίνουμε αναπτήρα, ανάβει ένα τσιγάρο, τραβάει δυο-τρεις γενναίες ρουφηξίες και μας αποχαιρετάει με ευχαριστίες. Τα λεπτά κυλούν, ο ήλιος εξακολουθεί να είναι φυλακισμένος απ' τα σύννεφα της δύσης.

- *Έπεσα έξω, λέω στον Πέτρο. Σε λίγη ώρα θα χαθεί ο ήλιος πίσω απ' τα βουνά.*

- *Ας μείνουμε λίγο ακόμα. Δεν συναντάμε κάθε μέρα τέτοιο υπερθέαμα.*

Η εύνοια της φύσης εκδηλώνεται τόσο απρόσμενα που μας βρίσκει απροετοίμαστους. Ξαφνικά ανακαλύπτει κάποια ανοίγματα ο ήλιος και κατευθύνει δέσμες φωτός στ' αντικρινά βουνά, σαν να κρατάει έναν πανίσχυρο προβολέα που τον μετακινεί επιλεκτικά. Ταυτόχρονα σχεδόν συντελούνται κι άλλες, θεαματικότερες αλλαγές. Ο σκοτεινός ουράνιος θόλος πάνω από τον Σμόλικα χρωματίζεται αχρά.

- *Ουράνιο τόξο!, φωνάζουμε κι οι δύο.*

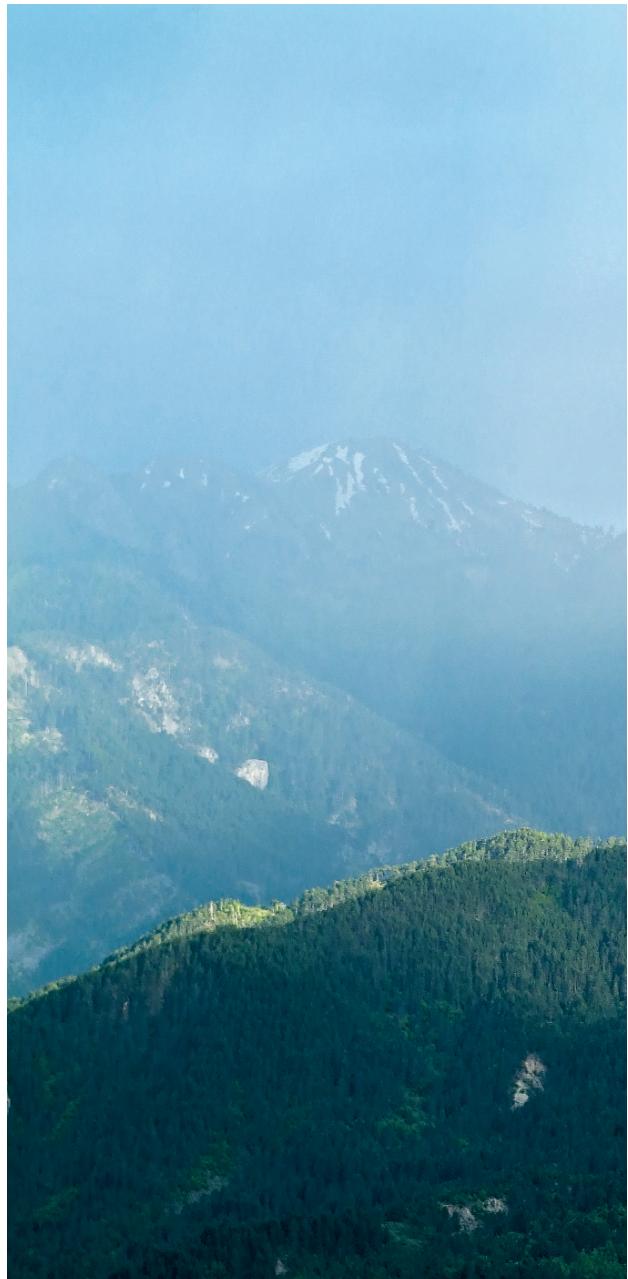
Τρέχει ο Πέτρος βιαστικά στο αυτοκίνητο, αφού τον βαρύ τρίποδα και τον στήνει στο έδαφος, ανοίγω εγώ τη θήκη και βγάζω τον μεγάλο τηλεφακό, περνούν πολύτιμα δευτερόλεπτα, ευτυχώς το ουράνιο τόξο δεν χάνεται αλλά μεγαλώνει συνεχώς. Κι ενώ στοχεύει ο Πέτρος και κάνει τις τελευταίες του ρυθμίσεις, σκάζουν πάνω μας οι πρώτες σταγόνες της βροχής.

- *Γρήγορα το αδιάβροχο, φωνάζει ο Πέτρος.*

- *Καλύτερα την ομπρέλλα, λέω εγώ.*

Βρίσκω αμέσως την ομπρέλλα, την ανοίγω, μου την χαλάει ο αέρας, φτάνω επιτέλους πάνω από τον Πέτρο, προλαβαίνω να προστατέψω τον πολύτιμο εξοπλισμό. Κάτω από την

ομπρέλλα φωτογραφίζει ασταμάτητα ο φίλος μου, μια το ουράνιο τόξο, μια την Τύμφη, μια τον Σμόλικα, μια τις πλαγιές με τ' αντικρινά βουνά, πάλι το ουράνιο τόξο, οριζόντιο, κάθετο, μισοχαμένο πίσω από μια ξαφνική καταγίδα στην κορυφή του Σμόλικα. Η βροχή

σταματάει, έτσι ξαφνικά όπως εμφανίστηκε.
Το ουράνιο τόξο παραμένει για λίγο ακόμη,
μας δίνει την ευκαιρία ν' απολαύσουμε την
μεγαλοπρέπειά του μ' όλη μας την άνεση.
Έστερα ξεθωριάζει αργά στο τελευταίο φως
του δειλινού.

Ουράνιο τόξο αυλακώνει τον ουρανό
πάνω από τα δάση και τις πλαγιές του
Σμόλικα. Κάτω χαμηλά μερικές ακτίνες
ξεφεύγουν από τα σύννεφα και φωτίζουν
το Γανναδιό.

